

Fiziksel Eş Şiddetini Belirlemede Klinik Görüşme Yöntemi

Özge Doğanavşargil¹, Işıl Vahip²

¹Yard.Doç.Dr., Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Antalya, ²Prof.Dr., Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, İzmir

ÖZET

Amaç: Aile içi fiziksel şiddetin yaygınlığı ile ilişkili çalışmaların bulguları arasında farklılıklar gözlenmektedir. Bu farklılıklar aile içi şiddetin saptanmasında yöntemsel sorunlar olduğunu göstermektedir. Aile içi şiddeti araştırmak için bir standart yoktur. Bu güne kadar aile içi şiddetle ilişkili olarak yapılan araştırmaların çoğunda anket yöntemi kullanılmıştır. Anket yöntemi daha kullanışlı ve ucuzdur; kısa zamanda çok sayıda kişiye uygulanabilmektedir. Klinik görüşme yöntemi ise anket yönteminden daha ayrıntılı ve özgüldür. Bu çalışmada aile içi şiddetin varlığını saptamada kullanılan anket yöntemi ile klinik görüşme yönteminin karşılaştırılması amaçlanmıştır. **Yöntem:** Bu çalışmada Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Polikliniğine ilk kez başvuran 100 evli kadın hasta değerlendirilmeye alındı. Hastalar tek başlarına bir odaya alınarak önce aile içi şiddet anketini doldurdular daha sonra klinik görüşmeye alındılar. Hastalara SCID I ve Aile İçi Şiddet İçin Yarı Yapılandırılmış Klinik Görüşme uygulandı. **Bulgular:** Klinik görüşmede aile içi şiddetin yaşam boyu prevalansı %62 olarak bulundu. Ankette fiziksel şiddet yalnızca %51 olarak bildirildi (Kikare Testi, P=0.001). İki yöntem arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulundu. **Sonuç:** Aile içi şiddet en iyi klinik görüşme ile saptanır ve psikiyatrik görüşme ortamı bunun için en uygun ortamdır.

Anahtar Sözcükler: Aile içi şiddet, klinik görüşme, yöntem.

(*Klinik Psikiyatri 2007;10:125-136*)

SUMMARY

Clinical Interview Method at Determine to Domestic Violence

Objectives: Findings on the prevalence of domestic violence vary greatly between studies. These differences between findings about domestic violence prevalence showed that there are procedural problems about research of issue. There is no standard to determine the real frequency of domestic violence. Till now, self report method is mostly used in studies about to domestic violence. Questionnaire forms and scales that are used are cheaper and easier to apply and can be applied to many people. But clinical interview method is more specific and more detailed than questionnaire. In this study, we aimed to compare self-report questionnaire and clinical interview that used to determine to prevalence of domestic violence. **Method:** For this study, 100 married women who applied to Outpatient psychiatry Clinic of Aegean University Medical Faculty for the first time were evaluated. The patients were left alone in the room one by one and they filled out the domestic violence questionnaire. After that, they were clinically interviewed by using SCID I and Semi-structured Domestic Violence Clinical Interview. **Results:** Life time prevalence of domestic violence was found 62% in clinical interview. Only 51% reported physical abuse in the self report questionnaire. Statistical difference between the two methods was significant (Chi Square Test, P=0.001). **Conclusion:** Clinical interview is the best method to determine domestic violence and psychiatric interview is the best suitable occasion.

Key Words: Domestic violence, clinical interview, method.

GİRİŞ

Kadına yönelik şiddet eylemleri en sık aile içinde gerçekleşmektedir. Şiddet eylemini gerçekleştiren çoğu zaman kadına en yakın olan erkektir. Şiddet genellikle fiziksel, cinsel, psikolojik ya da bunların birleşimi olarak tanımlanır. Aile içi şiddet yalnız kadını veya eşleri değil çocukları ve yaşlıları da kapsamaktadır. Güncel çalışmalardaki bulgular kadınların %10-60'ının yaşam boyu en az bir kez yakın eşleri tarafından vurmaya, fiziksel saldırıya maruz kaldığını göstermektedir.

Türkiye'de yeni yapılan bir alan çalışmasında "hayatı boyunca" eşinden en az bir kez fiziksel şiddet görmüş kadınların oranı Türkiye örneğinde %35, doğu örneğinde ise %40 olarak bulunmuştur (Altınay ve Arat 2007).

Bolu'da yapılan kesitsel bir çalışmada, ev kadınları arasında açıklanan fiziksel şiddet yaygınlığı %41.4, duygusal şiddet %25.9, cinsel şiddet %8.6, herhangi bir kontrol edici davranış %77.6 ve hayatının herhangi bir döneminde fiziksel şiddete uğrama oranı %50.9 olarak saptanmıştır (Mayda ve Akkuş 2003). Aile içi fiziksel şiddet daha yaygın bir şiddet biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Aile içi şiddetin yaygınlığı ile ilişkili çalışmaların bulguları arasında farklılıklar olduğu gözlenmektedir. Bu yalnızca araştırmanın yapıldığı yerdeki şiddet düzeyi ile değil, şiddetin tanımı, araştırmanın yöntemi, örnekleme tekniği, görüşmecinin eğitimi ve ustalığı ve kültürel etkenlerle de ilişkilidir. (Watts ve Zimmerman 2002). Tüm utanma ve gizleme eğilimine karşın, aile içi şiddetin yaygın bir görüngü (fenomen) olduğu bilinmektedir. Kuşaktan kuşağa geçmekte ve yalnızca şiddet gören kişiyi değil, tanık olan kişilerin psikolojik durumlarını, özellikle çocukların psikososyal gelişimini etkilemektedir. Aile içi şiddet bu denli yaygın olmasına karşın, saptanması, araştırılması ve aydınlatılması gerek psikiyatri alanında gerek diğer alanlarda çalışanlar açısından güçlükler içermektedir. Bu nedenle hekimlerin günlük pratiğinde aile içi şiddeti sorgulamaları büyük önem taşımaktadır. Bu güne kadar psikiyatrik hastalarla yapılan araştırmaların çoğunda ise, ya neden sonuç ilişkisi aranmış ya da ağır şiddet olguları incelenmiştir. Kültürel etkenleri inceleyen çalışmalarda da yine çoğunlukla töre cinayeti gibi çok ağır şiddet ister istemez ön plana çıkmıştır.

Gündelik psikiyatri pratiğinde karşımıza gelen ortalama kadın hastalar arasında aile içi fiziksel şiddetin profilini çıkarmak ihmal edildiği gibi, konuya karşı duyarlı psikiyatristler için kişinin şiddet geçmişini araştırmaya yönelik standart araçlar bulunmadığı, yapılan çeşitli araştırmalarda çeşitli anketlerin kullanıldığı görülmektedir. Bu durum hem aile içi şiddetin atlanmasına yol açmakta hem de yukarıda da belirttiğimiz gibi şiddet ile ilişkili çalışmaların bulgularında farklılığa yol açmaktadır.

Belirtmemiz gerekir ki, anket yöntemi kullanışlı ve ucuzdur; kısa zamanda çok sayıda kişiye uygulanabilmektedir. Birinci basamak taramaları ve alan çalışmalarında kullanmak için uygundur ve değerli bilgiler sağlar. Oysa klinik görüşme yöntemi daha ayrıntılı ve sorunu saptamada daha özgül, ancak, profesyoneller tarafından uygulanmayı gerektiren bir araçtır (Ebell 2004, Lesserman 1995). Psikiyatri pratiğimizde hastaları değerlendirmek ve bilgi toplamak için kullandığımız en temel araçlarımızdan birisidir. Bunun dışında anket yöntemine göre üstünlükleri vardır: Klinik görüşme yönteminde iletişimi geliştirme olanağı vardır. Görüşmecinin cevaplayıcı ile kurduğu ilişki ne kadar güçlü ise cevaplayıcının verdiği bilgiler de o derece doğru ve ayrıntılı olur. Cevaplayıcının görüşme esnasında kullandığı dilin yanında jest ve mimikleri ile verdiği mesajlar da bilgi verici olabilir ve değerlendirilebilir. Dolayısıyla form ya da anketlere yansımayan ipuçları da görüşme sırasında edinilebilir. Klinik görüşme okuma yazması olmayanlar, çocuklar ya da anketi- formu doldurmayı ciddiyetle yapmayan kişilerden sağlıklı bilgi edinmenin en iyi yoludur. (Pişkin ve Öner 1999). Sorulan soruların sıralarının değiştirilebilmesi veya herhangi bir sıraya tabi tutulmadan sunulması açısından cevaplayıcıya bir esneklik sağlar ve görüşmenin verimliliğini artıran bir katkısı olur. Anketlere verecek yanıtları olmayan ya da bir dizi soruya yanıt vermeyi çekici bulmayan, sözel olarak kendini ifade etmekte yazıyla ifadeye oranla daha başarılı kişilerden görüşme yoluyla daha kolay ve doğru bilgi edinilebilir (Yıldırım ve Şimşek 2005). Cevaplayıcının başkalarına danışmadan cevap vermesinin sağlanması, cevaplarda bireyselliğin korunması açısından önemlidir (Karasar 1999). Ayrıca klinik görüşme yöntemi dinamik görüşmeye uygun bir zemin hazırlar.

Psikiyatri polikliniğinde eşinden şiddet gören hastaları daha yakından incelemeyi amaçladığımız kalitatif bir araştırmada anket yönteminin yetersiz kaldığını hastaları daha yakından incelemek için bu konuya odaklanmış bir yarı yapılandırılmış klinik görüşmeye ihtiyacımız olduğunu düşündük. Konuyla ilgili yapılandırılmış klinik görüşmeler dış kaynaklıydı ve bizim kültürel özelliklerimizi ve aile yapımızı sorgulamaktan uzaktı. Bu nedenle aile içi fiziksel şiddeti sorgulamak üzere yarı yapılandırılmış standart bir klinik görüşme örneği hazırladık. Bu çalışmada psikiyatri alanında çalışanlara aile içi fiziksel şiddeti ayrıntılı olarak değişik kuşaklarda sorgulayan bir yarı yapılandırılmış klinik görüşme örneğinin sunulması ve aile içi fiziksel eş şiddetinin varlığını saptamada kullanılan yazılı anket yöntemi ile klinik görüşme yönteminin karşılaştırılması amaçlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışma Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi (EÜTF) Psikiyatri polikliniğinde yapılmıştır. 29 Temmuz 2003'de başlamış, 29 Ekim 2003'de veri toplama aşaması tamamlanmıştır. Araştırmanın örneğini EÜTF Psikiyatri Polikliniğine ilk kez başvuran ardışık 104 evli kadın hasta oluşturmuştur. Çalışmaya alınan bu hastalardan 3 tanesi anket formunu doldurmuş ancak klinik görüşmeyi beklemeyip çalışmadan ayrılmış, bir tanesi yoğun anksiyetesi nedeniyle görüşmeyi tamamlayamamıştır. Sonuç olarak 100 hasta değerlendirmeye alınmıştır.

Aile içi şiddet varlığını değerlendirmede kullanılan anket ve klinik görüşme yöntemi:

Aile içi fiziksel şiddeti araştırmak için araştırmacılar tarafından anket formu geliştirildi (Bkz. Ek 1). Sorular açık uçlu olarak ve gizleme eğilimini en aza indirecek biçimde tasarlandı. Anket formunda ayrıca hastanın psikiyatriye geldiğini gizleme eğilimini araştıran bir soruya yer verildi.

Karşılaştırma klinik görüşme ile yapıldı. Klinik görüşmeleri standardize etmek amacıyla araştırmacıların geliştirdiği, şiddet (ağırlık) belirleyicisi de içeren, yarı yapılandırılmış klinik görüşme formu kullanıldı (Vahip ve Doğanavşargil 2006). Aile İçi Fiziksel Şiddet İçin Klinik Görüşme Formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm

sosyodemografik özellikler ve aile yapısına yönelik soruları kapsarken (Bkz. Ek 2), ikinci bölümde fiziksel şiddete odaklanan (Bkz. Ek 3) sorulara yer verilmektedir.

Klinik görüşme formu da açık uçlu sorular kullanılarak hazırlanmıştır. Soruların yalın ve anlaşılır olmasına özen gösterilmiştir. Standart görüşmelerden farklı olarak kültüre ait özelliklerin belirlenmesi için aile yapısı, sosyal çevre, şiddete ilişkin görüş ve atıflar ayrıntılarıyla sorulmaktadır. Soruların sıralamasına özen gösterilmiş, görüşme akışı içinde görüşmeci ve katılımcı birey arasında güven ilişkisi oluşmasına dikkat edilmiştir. İlk bölümde sosyodemografik bilgilerin ve aile yapısının ayrıntılı olarak sorgulanması şiddete ilişkin sorulara girmek için bir ısınma ve rahatlama sağlamıştır. Evlilikte fiziksel şiddetin varlığı klinik görüşmede ve "Evliliğin iyi yanları yanında yaşamı paylaşmaktan gelen bazı zor yanları da vardır. Evliliğinizde yaşanan anlaşmazlık ve gerginlik durumlarında, sizinle eşiniz arasında hiç kaba kuvvet meydana geldiği oldu mu?" şeklindeki ankette aynı soruyla araştırılmıştır. Bu örnekte olduğu gibi, tüm sorular iticici olmaktan kaçınarak, şiddeti normalleştirmeyen ancak eşduyum içeren biçimde düzenlenmiştir. Soruya 'evet' yanıtını verenler, aile içi fiziksel şiddete maruz kalan bireyler olarak kabul edilmişlerdir. Bireyler çocukluklarında şiddet görüp görmediklerinin ve tanık olup olmadıklarının anlaşılması için geriye dönük olarak sorgulanmışlardır. Tek bir kere şiddet olması fiziksel şiddetin varlığı için yeterli kabul edilmiştir. Klinik görüşmede aile içi fiziksel şiddet yalnızca şimdiki ilişkide değil, bir önceki ve bir sonraki kuşak da dahil olmak üzere üç kuşakta sorgulanmıştır. Böylece sadece eş şiddeti değil, kişinin kendi çocukluk yaşantısında şiddete maruz kalıp kalmadığı veya kendi çocuğuna şiddet uygulayıp uygulamadığı da araştırılmıştır.

Klinik görüşme yalnızca fiziksel şiddet için tasarlanmıştır. Bu, sürenin sadece fiziksel şiddeti tüm detayları ile araştırmak için yeterli olmadığını düşünülmesinden ve fiziksel şiddetin daha yaygın olmasından kaynaklanmaktadır.

Evlilikte şiddetin var olup olmadığını araştırmak üzere anket formunun 3. sorusu ve klinik görüşmede kullanılan Aile İçi Fiziksel Şiddet İçin Klinik Görüşme Formu II'nin 12. sorusu kul-

lanılmıştır. Görüşme sonrasında katılımcılara gerektiğinde yardım alabilecekleri kurumlara ait bilgiler verilmiş, ihtiyacı olanlara gereken tedavinin başlatılmış ve yeni randevuları verilmiştir.

Klinik tanı koyma aracı olarak, SCID-I (Özkürkçügil ve ark. 1998) kullanılmıştır.

Uygulamada Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri polikliniğine başvuran hastalar psikoterapi birimi hemşiresi tarafından karşılanmışlardır. Bilgilendirilmiş gönüllü onamı alınan hastalara, sosyodemografik veri formu ve aile içi şiddet anketi verilmiştir. Hastalar etki altında kalmadan, sorulara rahat bir ortamda yanıt verebilmeleri için, yalnız başına boş bir odaya alınmışlar ve anketi orada doldurmuşlardır. Ardından araştırmacı tarafından klinik görüşmeye alınmışlardır.

Görüşmeci bu formlara kör olarak hastalara ortalama 35-40 dakika süreyle SCID I görüşmesi uygulamıştır. Sonra klinik görüşme şeklinde Aile İçi Fiziksel Şiddet İçin Klinik Görüşme formu I ve II'nin kullanıldığı yaklaşık 40-45 dakikalık yarı yapılandırılmış klinik görüşme yapılmıştır.

Veri analizi:

İstatistiksel değerlendirme için araştırma grubunun tanımlayıcı özellikleri sunuldu. Fiziksel şiddetin varlığını ölçmede anket yöntemiyle klinik görüşmenin farklı sonuç verip vermediği McNemar Ki-kare testi, evliliğinde şiddet gören ve görmeyenlerin psikiyatriye geldiğini gizleme eğilimi ise ki-kare testi ile karşılaştırıldı.

BULGULAR

1. Sosyodemografik özellikler ve psikiyatrik tanı

Araştırma grubunun yaş ortalaması 38.43 ± 9.91 olarak bulunmuştur. Hastaların çoğunluğu Ege Bölgesi'nden (%52) gelmektedir. Hastaların %40'ı ilkokul, %8'i ortaokul, %26'sı lise, %26'sı üniversite mezunudur. Hastaların %21'inin kocası ilkokul, %11'inin kocası ortaokul, %29'unun kocası lise, %39'unun kocası üniversite mezunudur. Gelir düzeyi 250 milyonun altında olanlar %5, 250-750 milyon arası olanlar %36, 750 milyon-1 milyar arası olanlar %30, 1 milyarın üstünde olanlar %29'dur. Hastalarımızın çoğunluğu 2 çocuk sahibidir (%44).

Hastalara yapılan tanı görüşmesinde sağlıklı bilgi veremeyecek durumda psikotik durumda veya yatış gerektirecek ağır psikopatolojisi olan hasta bulunmamaktadır. Hastaların en sık depresif bozukluk (%52) ve anksiyete bozukluğu (%22) tanılarını aldıkları görülmüştür.

2. İki yöntem arasındaki fark

Hastalardan %51'i kendi doldurdukları ankette, %62'si klinik görüşmede eşinden fiziksel şiddet gördüğünü bildirmiştir. Anket ve yarı yapılandırılmış klinik görüşme yöntemleri evlilikte yaşanan fiziksel şiddeti ölçmesi açısından karşılaştırıldığında kişilerin aynı soruya iki farklı yöntemle verdikleri yanıt arasında Mc Nemar Ki-kare testine göre anlamlı istatistiksel farklılık bulunmuştur ($P=0.001$), 11 hasta kendi doldurdukları ankette şiddeti bildirmezken klinik görüşmede fiziksel şiddetle karşılaştıklarını bildirmişlerdir. (Bkz. Tablo 1)

TARTIŞMA

Aile içi şiddetin gerçek sıklığının belirlenmesi için altın standart yoktur. Bu güne kadar aile içi şiddet konusunda yapılan çalışmaların çoğunda anket yöntemi kullanılmıştır. Rutin tarama ve araştırma amacıyla kullanılan anket formları ve ölçekler mevcuttur. Uygun ve destekleyici bir atmosferde gizlilik içinde ve dikkatlice yapılan klinik görüşme, aile içi şiddet öyküsünü alabilmenin en iyi yoludur (Lesserman ve ark. 1995).

Çalışmamızda hastaların kendi kendilerine doldurdukları ankete verdikleri yanıtlarda %51, klinik görüşmede ise %62 oranında aile içi fiziksel eş şiddet saptandı. Eş tarafından uygulanan fiziksel şiddeti belirlemede anket yöntemi ile klinik görüşme yöntemi karşılaştırıldığında, anket yönteminin şiddeti %11 oranında eksik olarak saptadığını bulduk. Bu bulgu literatürle uyumludur. Post ve ark. (1980) psikiyatrik hasta popülasyonunda geriye dönük verilerle yapılan önceki araştırmalarda kadın hastaların %25'inin aile içi fiziksel şiddet bildirdiğini oysa kendi hazırladıkları yapılandırılmış klinik görüşme ile psikiyatri kliniğinde yatan kadın hastalarda, eşlerinden fiziksel şiddet görme oranını %50 olarak saptadıklarını bildirmekteyler.

Tablo 1. Self report yöntemde fiziksel şiddet ve psikiyatrye geldiğini gizleme isteği

	Fiziksel Şiddet Olan (Klinik Görüşme) (n=62)	Fiziksel Şiddet Olmayan (Klinik Görüşme) (n=38)	İstatistiksel Anlam (P)
Self report Yöntem (SRY)			
Fiziksel şiddet var	51 %82.3	0 %0	P=0.001*
Fiziksel şiddet yok	11 %17.7	38 %100	

*Mc Nemar Ki-kare Testi

Eşinden fiziksel şiddet gördüğünü bildiren hastalar, bunu ankette %11 oranında daha az bildirmişlerdir. Bu çalışmada, anketin hastalara çok özenle ve ayrı bir odada verilmesine rağmen şiddeti gizleme eğilimi oldukça yüksektir ve iki yöntem arasındaki fark anlamlı düzeydedir. Gizleme eğilimi değişik yazarlar tarafından da belirtilmiştir (Akyüz ve ark. 2002, Çiçeklioğlu ve Saçaklıoğlu 1996, Kurçer ve ark. 1999) Gizleme eğilimi literatürde (Alpert 1995), utanç, durumla ilişkili gerçek korku, olumsuz beklenti ve durumun umutsuz olduğuna ilişkili inançla ilişkilendirilmiştir.

Hidroğlu ve ark. (2006) eş şiddetinin kültürel olarak uygun olan bir tarama ile sorgulamasının ve doktorların rutin çalışmalarında her kadının ev içi şiddetle ilgili riskinin ortaya konabilmesinin gerektiğinin altını çizmişlerdir. Hastalık bildirim sisteminde ev içi şiddete maruz kalanların belirlenerek yerel ve ulusal risk haritalarının oluşturulması gerektiğini, sağlık personelinin pratik uygulamada yalnız bırakılmamasının, bir sevk mekanizması oluşturulmasının gerektiğini bildirmişlerdir. Bir kadının şiddete maruz kaldığı durumda kurban nasıl yaklaşılacağı ve nasıl yardım edileceği net bir şekilde bilinmelidir.

Danielson ve ark. (1998) psikiyatri kliniklerinin aile içi şiddet taramaları için hem kurban hem de şiddeti uygulayan kişileri yaralanma meydana gelmeden önce değerlendirmek bakımından uygun ortamlar olduklarını vurgulamaktadırlar. Aynı zamanda psikiyatri hekimlerinin kurban ve şiddet uygulayan kimselere gereken tedaviyi başlatabileceğine vurgu yapmışlardır. Bu durumda şiddetin saptanabilmesi daha da önem kazanmaktadır. First ve ark. (2002) konuyu psikiyatri pratiğine taşımının önemini ayrıntılı olarak tartışmışlardır. Evlilik

çatışması bozukluğunda en önemli meselenin şiddet içeren ve içermeyen tiplerin ayrımı olduğunu vurgulamışlardır. Onlara da göre de bu ayrımı yapmak için en önemli neden, evlilik içi şiddetin, yaralanmalar ve hatta ölüm için oldukça önemli risk faktörü oluşudur. Evlilikteki şiddet potansiyelini belirlemeye yardımcı olacak, güvenilirlik ve geçerliliği saptanmış, standardize edilmiş görüşme ve anketlere gereksinim vardır (O'Leary ve ark. 1992). Sonuç olarak klinisyenler, her evlilik için şiddet potansiyelini, tıpkı depresyondaki hastaların özkiyım potansiyelini değerlendirdikleri gibi değerlendirmelidir. Bu nedenle hazırladığımız klinik görüşme ülkemizde aile içi şiddet için hazırlanmış bildiğimiz ilk klinik görüşmedir. Klinik görüşmenin eş şiddetiyle ilgili sorusunun anket ile karşılaştırılması amaçlandığı için ankette formunda yalnızca eş şiddeti sorgulanmıştır. Ancak klinik görüşmede fiziksel şiddete ilgili detaylı bilgiler edinilmek istendiğinden çocukluk dönemi, eş şiddeti ve kendi çocuğuna şiddet uygulamaya ilişkin ayrıntılı sorular bulunmaktadır.

Bu çalışmada anket formlarının şiddeti belirlemedeki etkisinin yetersiz olduğunu iddia etmiyoruz. Hatta sıradan görüşmelerde anketlerin kullanılması klinisyen açısından bu konuyu konuşmaya bir ön hazırlık sağlayacağı gibi başvuru yakınmaları ve belirtilerle ilişkili bu sorunun atlanma olasılığını önleyecektir. Ancak bulduğumuz sonuç psikiyatrik görüşme ortamının şiddet gören kadının tanınması ve evlilikte şiddet potansiyelinin belirlenmesi açısından en uygun ortam olarak kullanılabilirliğini göstermektedir. Aile içi şiddet en iyi klinik görüşme ile saptanır ve psikiyatrik görüşme ortamı bunun için en uygun ortamdır. Bu çalışma konunun profesyonellerine aile içi fiziksel şiddeti saptamak için kullanabilecekleri standart

bir klinik görüşme sunmaktadır. Böylece uygun bir yaklaşımla şiddet gören kişiye rehberlik ve tedavi için bir adım atabilmek mümkün olacaktır.

Yazışma adresi: Dr. Özge Doğanavşargil, Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Antalya, oavsargil@gmail.com

KAYNAKLAR

- Akyüz G, Kuğu N, Doğan O (2002) Bir psikiyatrik polikliniğe başvuran evli kadınlarda aile içi şiddet, evlilik sorunları, başvuru yakınması ve psikiyatrik tanı. Yeni Symposium, 40(2):41-48.
- Alpert E.J (1995) Violence in intimate relationships and the practicing internist: new "disease" or new agenda? Ann Intern Med, 123(10): 774-781.
- Altunay AG, Arat Y (2007) Türkiye'de kadına yönelik şiddet, İstanbul. kadinayonelişiddet@gmail.com
- Çiçeklioğlu M, Saçaklıoğlu F (1996) Kadına yönelik şiddet ve çözüm yolları. Toplum Ve Hekim, 11(75-76):97-103.
- Danielson KK, Moffitt TE, Caspi A ve ark. (1998) Comorbidity between abuse of an adult and DSM-III-R mental disorders: evidence from an epidemiological study. Am J Psychiatry, 155(1): 131-133.
- Ebell MH (2004) Routine screening for depression, alcohol problems, and domestic violence.- Am Fam Physician 69(10):2421-2422.
- First MB, Bell CC, Cuthbert B ve ark. (2002) A research agenda for addressing crucial gaps in DSM. A Research agenda for DSM V, 1. Baskı, Kupfer DJ, First MB, Reiger DA (Eds), Washington DC, American Psychiatry Association, s. 157-179.
- Hıdıroğlu S, Topuzoğlu A, Ay P ve ark. (2006) Kadın ve çocuklara karşı fiziksel şiddeti etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi: İstanbul'da sağlık ocağı tabanlı bir çalışma. Yeni Symposium, 44(4):196-202.
- Karasar N (1999) Bilimsel Araştırma Yöntemi- Kavramlar, İlkeler, Teknikler. Nobel Yayınevi Ankara, s.175.
- Kurçer MA, Güneş G, Genç M (1999) Malatya'da sosyoekonomik düzeyleri farklı iki ayrı bölgede evli kadınlara yönelik aile içi şiddet ve etkileyen faktörler. Sağlık ve Toplum, 34-37.
- Lesserman J, Drossman DA, Li Z ve ark. (1995) The reliability and validity of a sexual and physical abuse history questionnaire in female patients with gastrointestinal disorders. Behav Med, 21(3): 141-150.
- O'Leary KD, Vivian D, Malone J (1992) Assesment of physical aggression against women in marriage: the need for multimodal assessment. Behavioral Assessment, 14(1): 5-14.
- Özkürkçügil A, Aydemir Ö, Yıldız M ve ark. (1999) DSM IV Eksen I Bozuklukları İçin Yapılandırılmış Klinik Görüşmenin Türkçe'ye Uyarlanması ve Güvenilirlik Çalışması. İlaç ve Tedavi Dergisi, 12: 233-236.
- Pişkin M, Öner U (1999) Görüşme İlkeleri ve Teknikleri. Siyasal Yayıncılık, Ankara, s.2.
- Post RD, Willet AB, Franks RD ve ark. (1980) A preliminary report on the prevalence of domestic violence among psychiatric inpatients. Am J Psychiatry, 137(8):974.
- Vahip I, Doğanavşargil Ö (2006) Aile içi fiziksel şiddet ve kadın hastalarımız. Türk Psikiyatri Dergisi, 17(2):107-114.
- Watts C, Zimmerman C (2002) Violence against women: Global scope and magnitude. The Lancet, 359: 1232-1237.
- Yıldırım A, Şimşek H (2005) Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık, Ankara, s.125-127.

EK 1

Adı Soyadı:

Tarih:

Aile İçi Fiziksel Şiddet Anketi

1. Kaç yaşındasınız:.....

2. Kaç yıllık evlisiniz?.....

3. Evliliğin iyi yanları yanında yaşamı paylaşmaktan gelen bazı zor tarafları vardır. Evliliğinizde yaşanan anlaşmazlık, gerginlik durumlarında, sizinle eşiniz arasında hiç kaba kuvvet meydana geldiği oldu mu? (Örneğin, tokat atma, vurma, üstüne yürüme gibi bir davranış)

a) Evet b) Hayır

(3. Soruya yanıt evet ise;)

3.1. Evliliğinizde en son ne zaman kaba kuvvetle karşı karşıya kaldınız? .....

3.2. Evliliğinizde kaba kuvvetle ne şiddette karşı karşıya kaldınız?

a) Hafif c) Şiddetli

b) Orta d) Çok Şiddetli

4. Çocuk yetiştirilirken dayak, kulak çekme, çimdikleme, ve başka türlü kaba kuvvete başvurma toplumumuzda oldukça yaygındır. Siz çocukluğunuzda bunları hiç yaşadınız mı?

a) Evet b) Hayır

(4. Soruya yanıt evet ise;)

4.1 Ne şiddetle?

- a) Hafif c) Şiddetli
b) Orta d) Çok şiddetli

5. Buraya kiminle geldiniz? (Birden fazla kişiyle geldiyseniz hepsini işaretleyiniz.)

- a) Tek başıma, b) Kocamla, c) Kayınvalidemle, d)

Kayınpederimle, e) Annemle, f) Babamla, g) Kız kardeşimle, h) Erkek kardeşimle, ı) Görümcemle, J) Kayınbiraderimle, k) Eltimle, l) Gelinimle, m) Kızım, n) Oğlumla, o) Torunumla, p) Arkadaşımla, r) Komşumla, s) Diğer (Belirtiniz.)

6. Buraya gelişinizin gizli kalmasını istiyor musunuz? Özellikle gizli kalmasını istediğiniz birisi var mı? .....

EK 2

İsim-Soyadı:

Tarih:

No:

AİLE İÇİ FİZİKSEL ŞİDDET İÇİN KLİNİK GÖRÜŞME

BÖLÜM I

1. Cinsiyetiniz nedir?

- a) Kadın b) Erkek

2. Kaç yaşındasınız? .....

3. Doğduğunuz günden bu yana hangi yerleşim birimlerinde (köy-kasaba-il-büyük şehir), ne kadar kaldınız?

Yerleşim Birimi Süre (Yıl) Hangi yaşlar arasında

.....
.....
.....

4. Oturduğunuz evin tipi nedir?

- a) Ev b) Apartman c) Gecekondu

5. Kendi eviniz mi?

a) Benim üstüme tapulu, b) Eşimin üstüne tapulu, c) Kira, d) Diğer (Belirleyiniz. Örneğin, kayınpederin evinde onlarla birlikte veya altlı üstlü, babasının evinde kira vermeden, bir akrabanın evinde yarı fiyatına vb).

6. Eğitim durumunuz nedir?

- a) Okuma-Yazması Yok, b) Okuma-Yazma Biliyor, c) İlkokul Mezunu, d) Ortaokul Mezunu, e) Lise Mezunu, f) Yüksekokul Mezunu, g) Fakülte Mezunu

7. Para kazandığınız bir işte çalışıyor musunuz?

- a) Evet b) Hayır

8. Mesleğiniz nedir?.....

9. Çalışma yaşamınızın kaçınıcı yılındasınız? .....

10. Hiç uzun süreli izin, rapor kullandınız mı? Meslek hayatınıza ara verdiniz mi? Neden?

11. Medeni durumunuz nedir?

a) Bekar, b) Nişanlı veya söz kesilmiş, c) Evli, d) Boşanmamış ama ayrı yaşıyor, e) Boşanmış, f) Dul (eşi ölmüş), g) Birlikte yaşıyor (imam nikahıyla mı, yoksa nikahsız mı olduğunu belirtiniz).

12. Kaçınıcı evliliğiniz? .....

(Birden fazla evlilik varsa, hepsi ayrı ayrı sorgulanacak.)

13. Eşinizin kaçınıcı evliliği? .....

14. Kaç yaşında evlendiniz? .....

(Nikahlı değilse, kaç yaşında eşiyile birlikte yaşamaya başladığı burada sorgulanacak)

15. Kaç yıllık evlisiniz? .....

(İmam nikahlı veya nikahsız olarak birlikte yaşam süresi burada sorgulanacaktır.)

16. Eşiniz kaç yaşındadır?.....

17. Evlenme biçiminiz nedir? (Birden çok şık işaretleyebilirsiniz).

- a) Görücü usulüyle, b) Anlaşarak, c) Akraba evliliği, d) Kaçarak (kaçırarak), e) Başlık parası ile, f) Çok eşlilik.

(f seçeneği işaretlenmiş ise;)

1. Kuma var

2. Aynı evin içerisinde kendisi kuma konumunda

3. Diğer eş(ler) başka evde yaşıyor. (Evet ise kişinin konumu belirleyiniz, Örneğin; kendisi nikahlı, kendisinden önce başlayan bir evlilik var, kendisi imam nikahlı, sonradan nikahlanan bir başka eş var).

18. Eşinizin eğitim durumu nedir?

a) Okuma-Yazması Yok, b) Okuma-Yazma Biliyor, c) İlkokul Mezunu, d) Ortaokul Mezunu, e) Lise Mezunu, f) Yüksekokul Mezunu, g) Fakülte Mezunu.

19. Eşiniz gelir getiren bir işte çalışıyor mu?

a) Evet b) Hayır

20. Ekonomik durumunuzu nasıl tanımlarsınız?

a) 0-250 Milyon, b) 250-750 Milyon, c) 750 Milyon-1 Milyar, d) 1 Milyar ve üstü.

21. Çocuklarınız var mı? Sırasıyla yaşları ve cinsiyetlerini yazar mısınız? (Kaybettiğiniz çocuğunuz varsa onu da doğum sırasına göre dahil edin ve kaç yaşında hangi nedenle kaybettiğinizi belirtin.)

Yaş	Cinsiyet
.....	.....
.....	.....
.....	.....

22. Evliliğiniz süresince eş ve çocuklarınız dışında, evinizde sizinle birlikte yaşayan kişiler oldu mu? Kimler? Ne zaman? Ne kadar süreyle?

23. Bu durum evin düzenini nasıl etkiledi?

a) Olumlu ise nasıl?

b) Olumsuz ise nasıl?

24. Anne-babanızın eğitim durumu nedir?

Eğitim Durumu Anne Baba

a) Okuma-Yazması Yok .....

b) Okuma-Yazma Biliyor.....

c) İlkokul Mezunu .....

d) Ortaokul Mezunu .....

e) Lise Mezunu .....

f) Yüksekokul Mezunu .....

g) Fakülte Mezunu .....

25. Kaç kardeşiniz (Ölenler dahil cinsiyetleriyle kardeşleri sıralayınız.)?

26. Anne-babanızın evlenme biçimi nedir?

(Birden çok şık işaretleyebilirsiniz.)

a) Görücü usulüyle, b) Anlaşarak, c) Akraba evliliği, d) Kaçarak (Kaçırarak), e) Başlık parası ile, f) Çok eşlilik.

(f seçeneği işaretlenmiş ise;)

1. Kuma var,

2. Aynı evin içerisinde kendisi kuma konumunda, 3. Diğer eş(ler) başka evde yaşıyor. (Evet ise kişinin konumu belirleyiniz. Örneğin; kendisi nikahlı, kendisinden önce başlayan bir evlilik var, kendisi imam nikahlı, sonradan nikahlanan bir başka eş var vb.)

27. Evlilikleri süresince anne baba ve kardeşleriniz dışında, evinizde sizinle birlikte yaşayan kişiler oldu mu? Kimler? Ne zaman? Ne kadar süreyle?

28. Bu durum evin düzenini nasıl etkiledi?

a) Olumlu ise nasıl?

b) Olumsuz ise nasıl?

29. Evli çocuğunuz var mı?

a) Evet b) Hayır

(29. soru evet ise;)

30. Evli olan kaç çocuğunuz var?.....

31. Evli olan çocuğunuzun (veya çocuklarınızın) cinsiyetini, yaşını ve eşinin yaşını belirtiniz.

1)..... 3).....

2)..... 4).....

32. Çocuğunuz (veya çocuklarınız) kaç yaşında evlendi?

1)..... 3).....

2)..... 4).....

33. Çocuğunuz (veya çocuklarınız) kaç yıllık evli?

1)..... 3).....

- 2)..... 4).....
34. Çocuğunuzun(veya çocuklarınızın) kaçınıcı evliliği?
- 1)..... 3).....
- 2)..... 4).....
35. Çocuğunuzun evlenme biçimi;
- 1)..... 3).....
- 2)..... 4).....
- a) Görücü usulüyle, b) Anlaşarak, c) Akraba evliliği, d) Kaçarak(Kaçırarak), e) Başlık parası ile, f) Çok eşlilik.
- (f seçeneği işaretlenmiş ise;)
1. Kuma var
2. Aynı evin içerisinde kendisi kuma konumunda
3. Diğer eş(ler) başka evde yaşıyor.(evet ise kişinin konumu belirleyiniz Örneğin;kendisi nikahlı, kendisinden önce başlayan bir evlilik var, kendisi imam nikahlı, sonradan nikahlanan bir başka eş var vb).
36. Çocuğunuz gelir getiren bir işte çalışıyor mu?
- 1)..... 3).....
- 2)..... 4).....

37. Çocuğunuzun eşi gelir getiren bir işte çalışıyor mu?

- 1)..... 3).....
- 2)..... 4).....

38. Çocuklarınızın ekonomik durumlarını nasıl tanımlarsınız?

a) 0-250 Milyon, b) 250-750 Milyon, c) 750 Milyon-1 Milyar, d) 1 Milyar ve üstü

- 1)..... 3).....
- 2)..... 4).....

39. Evlilikleri süresince eşi ve çocukları dışında, çocuğunuzun evinde onlarla birlikte yaşayan kişiler oldu mu? Kimler? Ne zaman? Ne kadar süreyle?

- 1)..... 2).....
- 3)..... 4).....

40. Bu durum evin düzenini nasıl etkiledi?

- a) Olumlu ise nasıl?
- b) Olumsuz ise nasıl?

EK 3

İsim-Soyad:

Tarih:

No:

AİLE İÇİ FİZİKSEL ŞİDDET İÇİN KLİNİK GÖRÜŞME

BÖLÜM II

1. Çocuk yetiştirirken dayak, kulak çekme, vurma, çimdikleme ve başka türlü kaba kuvvete başvurma toplumumuzda oldukça yaygındır. Siz çocukluğunuzda bunları hiç yaşadınız mı ?

- a) Evet b) Hayır

(1. soruya yanıt hayır ise, 2. soruya gidiniz. 1. soruya yanıt evet ise;)

1.1. Kim ya da kimler tarafından?

1.2. Kaba kuvvetle ne sıklıkla karşı karşıya kaldınız? a. Her gün, b. Haftada bir, c. Ayda bir d. İki üç ayda bir, e. Yılda bir, f. Çok nadir.

1.3. Kaba kuvvetle ne şiddette karşı karşıya kaldınız?

- a. Hafif, b. Orta, c. Şiddetli, d. Çok Şiddetli

1.4. Kaba kuvvetle nasıl karşı karşıya kaldınız?

a. Elle (Belirleyiniz: Örneğin, çimdik, tokat, yumruk, tekme vb).

b. Cisimle (Belirleyiniz: Örneğin, odun, sopa, maşa vb).

c. Silahla (Belirleyiniz)

1.5. Karşılaştığımız en ciddi düzeyde şiddeti düşünerek cevap veriniz.

- a. Vücudunuzda iz bırakacak düzeyde
b. Ertesi gün ağrı hissedecek düzeyde
c. Hareketlerinizi kısıtlayacak düzeyde
d. Günlük aktiviteleri yapmayı engelleyecek düzeyde (okula gidememe, ödevlerini yapamama, işe gidememe, işini yapamama, ev işlerini yapamama vb)
e. Hiçbiri (Yukarıdakilerin hepsinden daha hafif.)
(d seçeneği işaretlenmiş ise engel olan durumu açıklayınız.)
1) Fiziksel durum.....
2) Ruhsal durum.....
2. Ailenizde sizden başka hiç bu türden kaba kuvvete maruz kalan biri oldu mu?
a) Evet b) Hayır
(2. soruya yanıt hayır ise, 3. soruya gidiniz. 2. Soruya yanıt evet ise;)
2.1. Kim ya da kimler?
2.2. Kim ya da kimler tarafından?
2.3. Kaba kuvvetle ne sıklıkla karşı karşıya kaldı?
a. Her gün, b. Haftada bir, c. Ayda bir
d. İki üç ayda bir, e. Yılda bir, f. Çok nadir
2.4 Kaba kuvvetle ne şiddette karşı karşıya kaldı?
a. Hafif c. Şiddetli
b. Orta d. Çok şiddetli
2.5. Kaba kuvvetle nasıl ve neyle karşı karşıya kaldı?
a. Elle (Belirleyiniz: Örneğin, çimdik, tokat, yumruk, tekme vb).
b. Cisimle (Belirleyiniz: Örneğin, odun, sopa, maşa vb)
c. Silahla (Belirleyiniz.)
2.6 Karşılaşılan en ciddi düzeyde şiddeti düşünerek cevap veriniz.
a. Vücudunda iz bırakacak düzeyde
b. Ertesi gün ağrı hissedecek düzeyde
c. Hareketlerini kısıtlayacak düzeyde
d. Günlük aktiviteleri yapmayı engelleyecek düzeyde (okula gidememe, ödevlerini yapamama,

- işe gidememe, işini yapamama, ev işlerini yapamama vb).
e. Hiçbiri (Yukarıdakilerin hepsinden daha hafif)
(d seçeneği işaretlenmiş ise engel olan durumu açıklayınız.)
a. Fiziksel durum .....
b. Ruhsal durum .....
3. Ailenizde anne-babanızdan başka kaba kuvvet uygulayan oldu mu?
a) Evet b) Hayır
(3. soruya yanıt evet ise;)
3.1. Kim(ler)?
4. Size göre, kaba kuvvet (dayak, kulak çekme, vurma vb) uygulanmasının nedeni neydi?
.....
5. Sizce dayığı hak etmiş miydiniz?
a) Evet b) Hayır
(5. Soruya yanıt evet ise;)
5.1 Nasıl? Açıklayınız.
.....
6. Sizin dışınızda kaba kuvvete maruz kalan kişi veya kişilerin dayığı hak ettiğini düşünüyor musunuz?
a) Evet b) Hayır
(6. Soruya yanıt evet ise;)
6.1. Nasıl? Açıklayınız.
.....
7. Kardeşlerinize ve size kaba kuvvet uygulanırken, kız-erkek ayrımı yapıldığını düşünüyor musunuz?
.....
8. Evlilikleri süresince annenizle babanız arasında hiç kaba kuvvete şahit oldunuz mu veya bir başkasından duydunuz mu? (Tanık olma mı, duyma mı belirleyiniz.)
a) Evet b) Hayır
(8.Soruya yanıt hayır ise 9. soruya gidiniz. 8. Soruya yanıt evet ise;)
8.1. Kim tarafından?
8.2. Kaba kuvvet ne sıklıkla meydana gelmekteydi?

a. Her gün, b. Haftada bir, c. Ayda bir, d. İki üç ayda bir, e. Yılda bir, f. Çok nadir

8.3. Kaba kuvvet ne şiddette meydana gelmekteydi?

a. Hafif, b. Orta, c. Şiddetli, d. Çok Şiddetli

8.4. Kaba kuvvet nasıl ve ne şekilde uygulanmaktaydı?

a. Elle (Belirleyiniz: Örneğin, çimdik, tokat, yumruk, tekme vb)

b. Cisimle (Belirleyiniz: Örneğin, odun, sopa, maşa vb)

c. Silahla (Belirleyiniz.)

8.5. En şiddetli kaba kuvveti düşünerek cevap veriniz.

a. Vücudunda iz bırakacak düzeyde

b. Ertesi gün ağrı hissedecek düzeyde

c. Hareketleri kısıtlayacak düzeyde

d. Günlük aktiviteleri yapmayı engelleyecek düzeyde (okula gidememe, ödevlerini yapamama, işe gidememe, işini yapamama, ev işlerini yapamama vb)

e. Hiçbiri (Yukarıdakilerin hepsinden daha hafif.)

(d. seçeneği işaretlenmiş ise engel olan durumu açıklayınız.)

1) Fiziksel durum.....

2) Ruhsal durum.....

9. Evde alkol kullanan var mıydı?

a) Evet b) Hayır

(9. Soruya yanıt evet ise;)

9.1. Kaba kuvvet ile alkol arasında bağlantı oluyor muydu? Açıklayınız.

.....

10. (Evlerinde yaşayan başkaları varsa) Anne ve babanızın evinde .....nın da yaşadığını söylediniz. Kaba kuvvet kullanılması .....nın etkisi var mı?

a) Evet b) Hayır

(10. Soruya yanıt evet ise;)

10.1. Nasıl ? Açıklayınız.

.....

11. Kaba kuvvet meydana geldiğinde ne gibi tepkiler göstermişlerdi?

.....

12. Evliliğin iyi yanları yanında yaşamı paylaşmaktan gelen bazı zor tarafları da vardır. Evliliğinizde yaşanan anlaşmazlık, gerginlik durumlarında, sizinle eşiniz arasında hiç kaba kuvvet meydana geldiği oldu mu?

a) Evet b) Hayır

(12. Soruya yanıt hayırsa 13. soruya gidiniz 12. Soruya yanıt evetse;)

12.1. Kim tarafından?.....

12.2. Kaba kuvvetle ne sıklıkla karşı karşıya kaldınız?

a. Hergün, b. Haftada bir, c. Ayda bir, d. İki üç ayda bir, e. Yılda bir, f. Çok nadir.

12.3. Kaba kuvvetle ne şiddette karşı karşıya kaldınız?

a. Hafif, b. Orta, c. Şiddetli, d. Çok Şiddetli,

12.4. Kaba kuvvetle nasıl ve neyle karşı karşıya kaldınız?

a. Elle (Belirleyiniz: Örneğin, çimdik, tokat, yumruk, tekme vb)

b. Cisimle (Belirleyiniz: Örneğin, odun, sopa, maşa vb)

c. Silahla (Belirleyiniz)

12.5. Karşılaştığımız en ciddi düzeyde kaba kuvveti düşünerek cevap veriniz.

a. Vücudunuzda iz bırakacak düzeyde

b. Ertesi gün ağrı hissedecek düzeyde

c. Hareketlerinizi kısıtlayacak düzeyde

d. Günlük aktiviteleri yapmanızı engelleyecek düzeyde (okula gitme, ödevlerini yapma, işe gitme, işini yapabilme, ev işlerini yapabilme, vb)

e. Hiçbiri (Yukarıdakilerin hepsinden daha hafif.)

(d seçeneği işaretlenmiş ise engel olan durumu açıklayınız)

1) Fiziksel durum.....

2) Ruhsal durum.....

13. En son ne zaman kaba kuvvet meydana geldi?

.....

14. Evliliğinizde ilk ne zaman kaba kuvvet meydana geldi? Kim kime vurdu? Ne için?

.....

15. Çocuklarımız eşinizle aranızdaki kaba kuvvete hiç şahit oldu mu?

a) Evet b) Hayır

(15. Soruya yanıt evet ise;)

15.1 Nasıl tepki gösterdiler? Açıklayınız.

.....

16. Kaba kuvvet nedeniyle, herhangi bir kişi ya da kurumdan hiç yardım istediniz mi? (Belirleyiniz.)

.....

17. Komşularınız bu durumdan haberdar oldu mu?

a) Evet b) Hayır

(17. Soruya yanıt evet ise;)

17.1. Nasıl tepki gösterdiler? Açıklayınız.

.....

18. Ailenizin bundan haberi oldu mu?

a) Evet b) Hayır

(18. Soruya yanıt evet ise;)

18.1. Nasıl tepki gösterdiler? Açıklayınız.

.....

19. Çocuğunuz söz dinlemediğinde veya bir hata yaptığında hiç sizin ve/veya eşinizin çocuğunuza vurduğunu/çimdirdiğini/kulağını çektiğini vb. şekilde kaba kuvvete başvurduğunu oldu mu?

Siz Eşiniz

a) Evet

b) Hayır

(19 soruya yanıt hayır ise; 22. soruya gidiniz.)

20. Kız-erkek ayrımı oluyor mu? (Siz? Eşiniz?)

(20. Soruya yanıt hayır ise;)

20.1. Bazen istemeden de olsa böyle ayrımlar olabilir. Sizde hiç oldu mu?

21. Size göre bu duruma yol açan olay/durum neydi?

21.1. Siz uyguladığınızda sebep neydi?

21.2. Eşiniz uyguladığında sebep neydi?

(Görüşmeceye not: Çocuklar arasında belirgin yaş farkı varsa ve büyük çocuklar cezalandırma vb. amaçlarla küçükler şiddet uyguluyorsa not ediniz.)

22. Evde alkol kullanan var mı?

a) Evet b) Hayır

(22. Soruya yanıt evet ise)

22.1. Kaba kuvvet ile alkol arasında bağlantı oluyor muydu? Açıklayınız.

23. (Evde yaşayan başkaları varsa) Evinizde .....nın da yaşadığını söylediniz. Kaba kuvvet uygulanmasında .....nın etkisi var mı?

a) Evet b) Hayır

(23. Soruya yanıt evet ise;)

23.1. Nasıl? Açıklayınız.

24. Kaba kuvvet meydana geldiğinde bugüne kadar ne gibi tepkiler gösterdiler?